

ה מוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

דו"ח מסכם על ניהול קובץ בריאות בחודשים מרץ – מאי 2009

וחישוב מפתח החלוקה ליום 1.7.2009

1. כללי

בדו"ח מסכם זה יפורטו תהליכי העבודה והחישובים אשר בוצעו בקובץ הבריאות המרכזי, במשך החודשי מרץ – מאי 2009 לקראת חישוב מפתח החלוקה ליום 1.7.2009, שלפיו יחלק המוסד את כספי ביטוח בריאות ותשלומים אחרים בין קופות החולים השונות.

תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי שנכנס לתוקף ב-1 בנובמבר 2006 קובע כי המוסד לביטוח לאומי יחשב לכל קופת חולים את השיעור מהסכום לחלוקה אחת לחודש במקום אחת לשלושה חודשים כנהוג עד כה.

בחוק ביטוח בריאות ממלכתי ובתקנותיו קיימות הוראות והגדרות לקביעת חוג המבוטחים ודרכי רישום. נזכיר את העיקריות שבהן:

- א. סעיף 4(א) לחוק הקובע חברות בקופה אחת בלבד.
- ב. סעיף 58 לחוק (בתוקף מ-1 במרס 2001) המגביל את זכאותו לשירותי בריאות של תושב ישראל ששהה בחוץ לארץ במשך שנתיים ויותר וכן של מי שחדל להיות תושב ישראל.
- ג. סעיף 68(ב) לחוק הקובע מניעת חברות כפולה.
- ד. תקנה 2(א) לתקנות רישום ונוהלי מעבר הכוללת הנחיות לרישום ילדים של הורים המבוטחים בקופות שונות.

יצוין כי עפ"י תיקון תקנות רישום בקופת חולים ונוהלי מעבר שנכנס לתוקפו ב-1 בינואר 1998, הרישום בקופת החולים מתבצע באמצעות סניפי רשות הדואר בלבד, במקום רישום בקופות החולים עצמן, שהיה נהוג עד אז.

כמו כן, תיקון סעיף 5 לחוק שנכנס לתוקף ב-1 בינואר 2005 קובע ארבעה מועדים אפשריים בכל שנה למעבר מקופת חולים אחת לאחרת (1 בינואר, 1 באפריל, 1 ביולי ו-1 באוקטובר), במקום 2 מועדים בשנה עד כה.

כידוע, עפ"י תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות חולים) התשנ"ה-1995, אין לכלול בחישוב "שיעור החלוקה" את האוכלוסיות הבאות:

א. תושב ישראל הנמצא מחוץ לישראל תקופה העולה על שנתיים רצופות ובכל אחת משנים אלה לא היה בישראל למעלה מ-90 ימים.

ב. תושב ישראל שנמצא במעצר או במאסר למעלה מ-12 חודשים.

כמו כן, החישובים נעשו בהתאם למשקלות לפי גיל עפ"י התיקון לתקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות החולים) (תיקון), התשס"ה-2005, שנכנס לתוקף ב-1 ביולי 2005.

להלן המשקלות לפי גיל:

<u>גיל</u>	<u>נקודות</u>
עד 1	1.55
עולה על 1 עד 5	0.96
עולה על 5 עד 15	0.47
עולה על 15 עד 25	0.40
עולה על 25 עד 35	0.57
עולה על 35 עד 45	0.68
עולה על 45 עד 55	1.07
עולה על 55 עד 65	1.69
עולה על 65 עד 75	2.86
עולה על 75 עד 85	3.56
עולה על 85	4.06

2. השינויים בקובץ בחודשים מרץ – מאי 2009

א. קליטת הצהרות

החוק קובע כי מבוטח חדש שהצהרתו נתקבלה עד 31.5.2009 יירשם בקובץ מיידית, ואילו מעברים מקופה לקופה שהוגשו עד 15.5.09 ייכנסו לתוקף ב-1.7.2009.

הצהרות אלו נבדקו במחלקת הבקרה כדי לאמת את שלמות הפרטים בהצהרות, זיהוי התושב והפרטים האישיים מול מרשם התושבים ועוד.

להלן הנתונים על קליטת הצהרות בתקופה זו, וכן על מספר הנפשות הרשומות בהצהרות:

קליטת הצהרות מרשות הדואר, בחודשים מרץ – מאי 2009

מאחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	
-------	------	--------	-------	---------	--

מספר הצהרות – לפי מצב הרשומות

מאחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	סך הכול
5,050	8,960	2,710	5,700	22,420	סך הכול
4,790	8,470	2,640	5,320	21,220	תקינות
220	410	60	320	1,010	שגויות
40	80	10	60	190	לא מזהות

מספר מבוטחים לפי גיל – מהצהרות תקינות

מאחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	סך הכול
7,691	10,240	4,336	7,438	29,705	סך הכול
3,080	2,667	1,834	2,946	10,527	עד 15
1,470	1,513	856	1,265	5,104	15-25
1,356	2,423	770	1,545	6,094	25-35
830	1,522	449	886	3,687	35-45
470	878	231	369	1,948	45-55
295	682	105	204	1,286	55-65
124	367	53	117	661	65-75
66	188	38	106	398	75+

מספר המבוטחים שבלוח אינו כולל בין היתר:

- כ-1,240 נפשות שהיו רשומות כבר באותה קופה והוגשה הצהרה נוספת;
- כ-30 נפשות השייכות כבר לקופה, אך התקבלה עבורן הצהרה נוספת הגוברת על הרישום שנעשה בעבר בצורה אוטומטית כגון ילדים בני 18;
- כ-1,050 נפשות שהגישו טופס ביטול בו הודיעו על רצונם להישאר בקופה הקודמת.

במניין ההצהרות כלולות גם הצהרות השייכות לסוגים המפורטים לעיל.

ב. מעבר מבוטחים מקופה לקופה

עפ"י תיקון סעיף 5 לחוק כאמור, המעברים שבוצעו מ-16.2.09 עד 15.5.09, נכנסו לתוקף 1.7.2009.

בהתחשב בתנועה הדו-סטריית של המעברים, הנתונים הם כדלקמן:

עזבו את הקופה				סך הכול	נוספו לקופה
מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית		
5,308	3,819	7,561	10,880	27,568	סך הכול
2,343	1,721	3,172	--	7,236	כללית
661	470	--	2,840	3,971	לאומית
2,304	--	2,542	4,512	9,358	מכבי
--	1,628	1,847	3,528	7,003	מאוחדת

כ-27,600 מבוטחים עברו לקופה אחרת ברבעון האחרון, בדומה לרבעון הקודם.

כתוצאה ממעברים, קופת חולים כללית הפסידה כ-3,640 מבוטחים כאשר קופת חולים לאומית הפסידה כ-3,590 מבוטחים. לעומת זאת, קופת חולים מכבי גדלה בכ-5,540 מבוטחים וקופת חולים מאוחדת גדלה ב-1,690 חברים.

ג. עדכון מצבת הנפשות המבוטחות

בסיום קליטת ההצהרות נערכו הפעולות הבאות:

1. הפחתת מקרי פטירה על פי מידע ממרשם התושבים לפי הפרוט הבא:

פטירות בחודשים מרץ – מאי 2009 לפי קופות

סך הכול	9,788
קופ"ח כללית	6,942
קופ"ח לאומית	765
קופ"ח מכבי	1,460
קופ"ח מאוחדת	621

2. הוספת ילדים על פי המידע על לידות חדשות מקובץ ילדים (ששויכו לקופה בה מבוטח מקבל קצבת הילדים), לפי הפירוט הבא :

לידות בחודשים מרץ – מאי 2009 לפי קופות

38,694	סך הכול
19,217	קופ"ח כללית
3,589	קופ"ח לאומית
9,245	קופ"ח מכבי
6,643	קופ"ח מאוחדת

3. הפחתת אנשי צבא קבע, צבא סדיר ואסירים מעל לשנה, כדי למנוע הכללתם בחישובים.

ד. קליטת בעלי דרכונים

להלן מספר "הדרכוניסטים" הרשומים בקופות החולים בסוף מאי 2009 :

דרכוניסטים לפי קבוצת גיל וקופה - 31.5.2009

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
17,106	1,738	993	2,980	22,817	סך הכול
736	38	101	593	1,468	עד 1
3,925	183	291	1,288	5,687	5-1
3,906	408	212	617	5,143	15-5
2,794	284	121	152	3,351	25-15
4,313	377	134	91	4,915	35-25
916	195	55	56	1,222	45-35
285	126	20	43	474	55-45
136	67	22	37	262	65-55
52	35	15	46	148	75-65
35	17	17	42	111	85-75
8	8	5	15	36	+ 85

הנתונים מצביעים על ירידה של כ-410 דרכוניסטים שנרשמו בקופות החולים לעומת מספרם בסוף הרבעון הקודם. בנוסף לכך, כ-8,300 בעלי דרכונים קיבלו מספר מזהה אך טרם נרשמו בקופות החולים.

ה. מבוטחים השוהים בחו"ל

כזכור, התקנות מחייבות את המוסד שלא לכלול בנוסחת החישוב את אלה אשר שהו בחו"ל יותר משנתיים ובמשך תקופה זו לא היו בארץ במשך 90 יום בכל שנה. לשם כך נערכה הפגשה עם קובץ משטרת הגבולות ומקרים אלה סומנו בקובץ בסימן מיוחד שמשמעותו אי הכללה בחישוב הקפיטציה. ברור כי עובדה זו איננה שוללת את זכותם לקבל את מלוא השירותים הרפואיים בקופה בה הם מבוטחים.

134,281	מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ליום 1.4.2009
<u>13,477</u>	בתוספת: שוהים בחו"ל שנוספו ברבעון האחרון
147,758	
<u>8,149</u>	ובניכוי שוהים שחזרו ארצה בתקופה זו
139,609	יתרת השוהים בחו"ל שלא נכללו בחישוב ב-1.7.2009

הנתונים מצביעים על גידול של כ-5,300 מבוטחים השוהים בחו"ל בהשוואה לסוף הרבעון הקודם.

מספר השוהים בחו"ל אינו כולל כ-150 מבוטחים אשר היה רשום לגביהם יציאה לחו"ל מלפני שנתיים ויותר ולאחר מכן קיבלו אחת מארבעת גמלאות המוסד: הבטחת הכנסה, אבטלה, סיעוד ותגמולי מילואים.

להלן התפלגות המבוטחים שבוטל להם הסימון של שהות בחו"ל החל מ-1.7.2009:

מקבלי גמלאות שבוטלה

להם שהות בחו"ל

151	סה"כ
60	כללית
11	לאומית
60	מכבי
20	מאוחדת

להלן התפלגות השוהים בחו"ל לפי קבוצות גיל בכל קופה :

שוהים מעל שנתיים בחו"ל לפי קבוצת גיל וקופה ב-30.6.2009

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
0	0	0	0	0	עד 1
807	1,890	278	1,490	4,465	5-1
3,315	8,703	1,584	6,395	19,997	15-5
3,461	8,041	2,414	9,000	22,916	25-15
4,682	11,397	2,800	15,554	34,433	35-25
3,773	11,358	1,941	8,034	25,106	45-35
1,773	5,436	1,166	4,329	12,704	55-45
1,193	3,576	696	3,195	8,660	65-55
633	2,067	483	1,928	5,111	75-65
386	1,208	328	1,867	3,789	85-75
175	527	182	1,544	2,428	+ 85
20,198	54,203	11,872	53,336	139,609	סך הכול

כ-39% מהשוהים בחו"ל מבוטחים בקופ"ח מכבי, כ-38% בקופ"ח כללית, כ-14% בקופ"ח מאוחדת וכ-9% בקופ"ח לאומית.

להלן מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ביום 30.6.2009, לפי משך השהייה בחו"ל :

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	משך השהייה בחו"ל
8,397	20,534	4,300	21,114	54,345	2-3 שנים
2,840	7,786	1,581	7,420	19,627	3-4 שנים
2,475	7,411	1,582	6,765	18,233	4-5 שנים
4,980	14,741	3,348	12,751	35,820	5-10 שנים
1,506	3,731	1,061	5,286	11,584	מעל 10 שנים
20,198	54,203	11,872	53,336	139,609	סך הכול

השוהים בחו"ל בתקופה של עד 5 שנים מהווים כ-66% מסך השוהים בחו"ל שנתיים ומעלה.

ו. הגבלת זכאותם של תושבים ששהו בחו"ל – סעיף 58 לחוק

עפ"י תיקון סעיף 58 לחוק ביטוח בריאות, תושב ישראל השוהה בחו"ל לאחר ה-1 במרס 2001 במשך שנתיים רצופות או יותר שבהן לא שילם דמי ביטוח בריאות, לא יהיה זכאי לקבלת שירותי בריאות מקופות חולים בארץ, אלא לאחר "תקופת המתנה" של חודש כנגד כל "שנת היעדרות" (החל מ-1.11.2008).

כמו כן, מי שחדל להיות תושב ישראל וחזר להתגורר בארץ מה-1 במרס 2003 ואילך ויוכר כתושב על ידי המוסד לביטוח לאומי, לא יהיה זכאי לקבל שירותים רפואיים בארץ אלא לאחר "תקופת המתנה".

להלן התפלגות התושבים והלא-תושבים השוהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק ושנקבעה להם "תקופת היעדרות":

תושבים ולא תושבים השוהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק – 1.6.2009

לא תושבים	תושבים						סך הכול	גיל
	לא חבר	מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סה"כ תושבים		
361,656	16,825	4,362	10,399	3109	12,706	47,401	409,057	סה"כ
11,742	3,559	1,434	3,063	1,126	3,866	13,048	24,790	24-18
63,280	2,087	1,232	2,329	714	3,624	9,986	73,266	25-34
78,760	1,873	608	1,573	373	1,430	5,857	84,617	35-44
70,684	2,468	362	1,043	282	895	5,050	75,734	45-54
66,881	3,448	252	767	158	693	5,318	72,199	55-64
28,638	1,627	190	671	172	532	3,192	31,830	65-74
18,139	811	177	626	167	786	2,567	20,706	75-84
23,438	952	107	3,267	117	880	2,383	25,915	+85

מספר השוהים בחו"ל שנקבעה להם "תקופת היעדרות" גדל בכ-7,000 לעומת הרבעון הקודם. להלן התפלגותם לפי מספר שנות היעדרות:

תושבים ולא תושבים השוהים בחו"ל לפי מספר שנות היעדרות – 1.6.2009

מספר שנות היעדרות						סה"כ
9-8	7-6	5	4	3	2	
304,211	40,755	15,339	14,893	16,601	17,258	409,057

יתר על כן כ-3,140 תושבים שחזרו להתגורר בארץ בשנה האחרונה, חייבים ב"תקופת המתנה" בתחילת יוני 2009 כדלקמן:

חודשי המתנה	סה"כ	כללית	לאומית	מכבי	מאוחדת	לא חבר
סה"כ	3,139	992	203	660	328	956
עד 4 חודשים	695	340	45	146	108	56
5-6 חודשים	1,779	510	129	360	167	613
7-8 חודשים	173	62	7	54	19	31
10-12 חודשים	277	70	18	88	28	73
14-16 חודשים	215	10	4	12	6	183

מי שחייבים ב"תקופת המתנה" כאמור, יכולים לפדותה באמצעות "תשלום מיוחד" הקבוע בחוק (9,180 ₪ החל מינואר 2009), ויוכלו לקבל את השירותים הרפואיים מיום תום תקופת התשלום (בתנאי שהוכרו כתושבי ישראל).

בחודשים מרץ – מאי 2009, כ-268 שוהים בחו"ל שילמו לראשונה את "התשלום המיוחד" כאמור.

כמו כן, כ-1,980 מבוטחים סיימו את "תקופת המתנה" במהלך הרבעון האחרון, וחזרו להיות זכאים לשירותי בריאות.

ז. קביעת תושבות והחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ושירותי בריאות

עפ"י סעיף 3א לחוק, מי שאינו רשום בקופת חולים ומבקש להירשם, יגיש למוסד בקשה לקבלת אישור כי הוא תושב. לאחר קביעת תושבותו, המוסד ירשום אותו (ואת ילדו הקטין) בקופת החולים שצוינה בבקשה לקביעת תושבות, ויודיע על כך לקופת החולים.

להלן התפלגות המבוטחים ששויכו לקופת החולים ע"י הביטוח הלאומי (באמצעות טופס בל/666) בחודשים מרץ – מאי 2009:

2,608	סך הכול
1,108	כללית
156	לאומית
874	מכבי
470	מאוחדת

כמו כן, המבוטח זכאי להחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ובעד שירותי בריאות בתקופה שממועד תחילת תושבותו עד למועד שבו ניתנה הודעת המוסד.

להלן מספר החזרי תשלומים שבוצעו בחודשים מרץ – מאי 2009 :

סך הכול	95
החזר תשלום בעד שירותי בריאות	63
החזר תשלום בעד ביטוח רפואי	32

ח. בני זוג המבוטחים בקופות שונות

במסגרת חישובי המפתח, נספרו גם בני זוג אשר רשומים בקופות השונות כאשר הילדים שויכו לקופה המבטחת את מקבל קצבת הילדים (ברוב המקרים זאת האם), אלא אם שני בני הזוג החליטו אחרת.

שני בני זוג המבוטחים בקופות שונות ליום 1.7.2009

מספר זוגות		סך הכל נפשות (1.7.2009)	צירופי קופות
1.4.2009	1.7.2009		
32,994	33,404	123,310	כללית + לאומית
74,861	75,425	266,391	כללית + מכבי
39,344	39,623	145,712	כללית + מאוחדת
12,820	12,846	47,351	מכבי + לאומית
8,574	8,669	33,908	לאומית + מאוחדת
18,661	18,790	68,820	מכבי + מאוחדת
187,254	188,757	685,492	סך הכול

בתוך הקובץ עצמו רשומים כ-1,573,526 זוגות נשואים ומכאן כי 12.0% מהם מבוטחים בקופות שונות, המצביע על המשך העלייה בממדי התופעה הזו.

ט. הצטרפות עולים חדשים לפי קופות

בחודשים מרץ – מאי 2009, הצטרפו לקופות החולים כ-2,220 עולים חדשים לפי הפרוט הבא :

סך הכול	2,224
כללית	701
לאומית	99
מכבי	958
מאוחדת	466

מהנתונים בולט במיוחד משקלם של העולים החדשים שנרשמו ברבעון זה בקופת חולים מכבי (כ-43% מכלל העולים), הגבוה בהרבה מחלקה של הקופה בכלל המבוטחים (כ-24%).

3. פרטים על הקובץ לפי קבוצות גיל

אוכלוסיית הקובץ המעודכן משמשת בסיס לחישוב המפתח לחלוקת כספי ביטוח בריאות החל מ-1 ביולי 2009. לאחר השלמת תהליכי העדכון של הקובץ כפי שצוין לעיל, בדיקות מול מרשם התושבים ורישום עדכונים ממקורות שונים התקבלה ההתחלקות הבאה:

מאוחדת		מכבי		לאומית		כללית		סך הכול		קבוצות גיל
נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	
978,515	998,713	1,781,311	1,835,514	675,022	686,894	3,859,671	3,913,007	7,294,519	7,434,128	סך הכול
25,831	25,831	37,464	37,464	14,298	14,298	78,287	78,287	155,880	155,880	עד 1
103,777	104,584	150,387	152,277	55,975	56,253	293,384	294,874	603,523	607,988	5-1
215,816	219,131	344,864	353,567	138,769	140,353	644,639	651,034	1,344,088	1,364,085	15-5
140,933	144,394	214,482	222,523	107,708	110,122	561,711	570,711	1,024,834	1,047,750	25-15
146,409	151,091	250,738	262,135	92,170	94,970	591,617	607,171	1,080,934	1,115,367	35-25
128,473	132,246	287,857	299,215	81,441	83,382	401,413	409,447	899,184	924,290	45-35
91,918	93,691	203,498	208,934	74,257	75,423	401,844	406,173	771,517	784,221	55-45
70,407	71,600	158,850	162,426	54,942	55,638	386,558	389,753	670,757	679,417	65-55
32,979	33,612	79,804	81,871	30,046	30,529	245,354	247,282	388,183	393,294	75-65
16,484	16,870	40,589	41,797	18,957	19,285	184,338	186,205	260,368	264,157	85-75
5,488	5,663	12,778	13,305	6,459	6,641	70,526	72,070	95,251	97,679	+ 85

בלוח זה מוצגים הנתונים על כלל המבוטחים בקופות לצד הנתונים על האוכלוסייה הכלולה בחישוב השיעור לחלוקה. ההבדל בין 2 הסדרות הנו מספר המבוטחים השוהים בחו"ל יותר משנתיים.

אחוז השינוי במספר המבוטחים ב-30.6.2009 לעומת 31.3.2009

0.33	סך הכול
0.17	כללית
- 0.21	לאומית
0.67	מכבי
0.68	מאוחדת

ברבעון האחרון, האוכלוסייה המבוטחת בקופות החולים גדלה בכ-0.3%. שיעור הגידול איננו אחיד בין הקופות, שכן הקופות החולים מכבי ומאוחדת גדלו בשיעור גבוה יותר מזה של קופת החולים הכללית, כאשר ירד מספר המבוטחים בקופת החולים הלאומית.

4. חישוב מפתח החלוקה

כאמור, מפתח החלוקה מחושב על פי הנפשות משוקללות בגיל בכל קופה, לפי ההתפלגות הבאה:

7,473,163	סה"כ
4,268,388	כללית
644,068	לאומית
1,699,797	מכבי
860,910	מאוחדת

תוצאות החישוב באחוזים הן:

מ-1.7.2009	מ-1.6.2009 עד 30.6.2009	קופת חולים
100.000	100.000	סך הכול
57.116	57.163	קופ"ח כללית
8.619	8.652	קופ"ח לאומית
22.745	22.686	קופ"ח מכבי
11.520	11.499	קופ"ח מאוחדת

התוצאות מצביעות על ירידה בחלקן של קופות החולים הכללית ולאומית, וגידול מקביל במשקלן של יתר קופות החולים.

כספי ביטוח בריאות וסכומים נוספים המוגדרים בסעיף 13 לחוק ביטוח בריאות, יחולקו על פי מפתח חדש זה החל מ-1 ביולי 2009.